

Onemocnění dolních cest močových u koček

U mého kocourka se v poslední době vyskytuje močení mimo vymezený prostor. Zdá se mi , že močí mnohem častěji než je obvyklé.

Dotaz se týká onemocnění dolních cest močových u koček, tzv. Feline Lower Urinary Tract Diseases –FLUTD. Nejedná se o jedno konkrétní onemocnění, ale o komplex různých onemocnění projevujícím se častým bolestivým močením, přítomností krve, močením na neobvyklých místech. Někdy u kocourů vznikne stav, když nemůže vyprázdnit močový měchýř vůbec následkem obstrukce močových cest. Následkem potíží může dojít ke změně chování, někdy i s agresivními prvky. Když jsem napsal, že se jedná o komplex několika onemocnění věc není až tak jednoduchá a je potřeba vysvětlit několik termínů.

U koček se můžeme setkat s tzv. idiopatickou cystitidou, urolitiázou, uretrální zátkou s krystalurií nebo bakteriální cystitidou. Pro vysvětlení začnu s bakteriálním zánětem močového měchýře. V tomto případě dojde k pomnožení patogenních bakterií v moči, způsobí zánět a vznik výše popsaných klinických příznaků. Přibližně 10% pacientů s onemocněním dolních močových cest má bakteriální zánět. Velmi často je takto záležitost spojena se selháním ledvin. Pro potvrzení diagnózy je nezbytné laboratorně vyšetřit moč a je také nezbytné provést mikrobiologickou kultivaci sterilně odebraného vzorku moči. Na základě antibiogramu volíme konkrétní antibakteriální látky.

Urolitiáza je tvorba močových kamenů v močovém měchýři. Ke vzniku takových útvarů je nezbytná souhra několika faktorů. Moč musí obsahovat velkou koncentraci minerálních látek, musí mít určité pH moči a ještě musí být přítomno tzv. krystalizační jádro v podobě organických látek. Mezi dva nejčastější typy kamenů patří kalciumoxalátové a struvitové urolity. Liší se svým složením a podmínkami za kterých vznikají. Diagnostika je založená na rentgenologickém a ultrasonografickém vyšetření močového aparátu a vyšetření močového sedimentu. Přítomnost struvitových kamenů lze řešit konzervativně, tj. úpravou diety. Tímto opatřením snížíme koncentraci minerálních látek v moči a změním její pH. V takto nepříznivých podmínkách pro struvity dojde k jejich rozpuštění. Horší situace nastává u kalciumoxalátových kamenů, kdy popsaná opatření nerozpustí již přítomné kameny a je nutno je řešit chirurgicky. Speciální veterinární dieta v pozdějším období pomáhá zabránit vzniku recidiv.

Uretrální zátky spolu s krystalurií mohou způsobovat akutní život ohrožující stavy. Tuto záležitost si lze představit jako přítomnost organické hmoty (proteiny, buňky vývodných cest močových), které způsobí akutní neprůchodnost močové trubice. U kocourů dojde k obstrukci v oblasti penisu, protože zde je močovou roura nejužší. Někdy mohou být přítomny krystaly jako tzv. močový sediment. Skoro vždy jsou to již popsané struvity. Určitou roli zde může sehrát idiopatická cystitida, o které bude řeč později. Jestli obstrukce trvá více jak několik hodin je nutno co nejrychleji vyhledat odbornou pomoc, protože se jedná o život ohrožující stav. Močový měchýř je přeplněn a hrozí jeho prasknutí. Ledviny nemohou vytvářet moč novou a tak zbavovat organismus zplodin metabolismu. V tomto případě je nutno co nejrychleji zprůchodnit močovou trubici katetrizací. Tento zákrok je pro pacienty velmi nepříjemný a doporučujeme ho provádět po stabilizaci pouze na uspaném zvířeti.

Konečně se dostáváme k tzv. idiopatické cystitidě (zánět močového měchýře bez prokazatelné příčiny). Dvě třetiny onemocnění dolních cest močových jsou způsobeny touto záležitostí. Abychom mohli vyslovit tuto diagnózu musíme vyloučit všechny výše popsané patologické stavy. Je tedy nezbytné zachovat diagnostický postup jako je vyšetření močového sedimentu, kultivace moči, přístrojová diagnostika. Pokud nenajdeme močové kameny, bakteriální zánět, obstrukci močových cest nebo močové krystaly můžeme vyslovit podezření na idiopatickou cystitidu. Konečná diagnóza se dá vyslovit teprve po histologickém vyšetření stěny močového měchýře. Odběr vzorku pro histologii dnes již není tak náročný, protože ho můžeme provádět cystoskopicky pomocí rigidního endoskopu. Postiženy jsou obě pohlaví stejně, narozdíl od lidí kdy je 90% případů na straně žen. Jako prospěšné při léčbě idiopatické cystitidy se jeví používání vhodné diety. Vlhké diety v podobě konzerv či kapsiček mají podle mnoha studií příznivý efekt. Vhodné je krmit dietama s nízkým obsahem minerálních látek a tzv. pH neutrálních diet, kdy se pH moči udržuje na hodnotě 7. Důležité je zabránit výkyvům pH jak do zásadité tak to kyselé oblasti. Další medikamentózní léčba vždy závisí na konkrétním klinickém příznaku a volbě veterinárního lékaře.

Za zmínku stojí ještě fakt, že výše popsaným komplikacím může napomáhat vliv prostředí. Přítomnost stresových faktorů jako je agresivita nebo dominance některých jedinců může být spouštěcím mechanismem. Z výše popsaných variant onemocnění dolních cest močových u koček je zřejmé, že neexistuje jednotný scénář jak situaci řešit. Vždy je nutno provést celkové klinické vyšetření a diagnostické kroky pro zajištění definitivní diagnózy.

MVDr. Leoš Krkoška, Ph.D.

www.animalclinic.cz